

EBA/GL/2016/05

07/11/2016

Pamatnostādnes

par komunikāciju starp kompetentajām
iestādēm, kas uzrauga kredītiestādes, un
obligātajiem revidentiem un revīzijas
uzņēmumiem, kuri veic obligāto revīziju
kredītiestādēs

1. Atbilstības un ziņošanas prasības

Pamatnostādņu statuss

1. Šis dokuments ietver pamatnostādnes, kas izdotas saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1093/2010 16. pantu¹. Kompetentajām iestādēm un finanšu iestādēm saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1093/2010 16. panta 3. punktu jādarā viss iespējamais, lai ievērotu šīs pamatnostādnes.
2. Pamatnostādnēs izklāstīts EBI skatījums uz atbilstošām uzraudzības praksēm Eiropas Finanšu uzraudzības sistēmā jeb par to, kā konkrētā jomā jāpiemēro Savienības tiesību akti. Kompetentajām iestādēm, kas minētas Regulas (ES) Nr. 1093/2010 4.panta 2.punktā, uz kurām attiecas šīs pamatnostādnes, tās būtu jāievēro, iekļaujot tās attiecīgi savā praksē (piemēram, veicot grozījumus savā tiesiskajā regulējumā vai uzraudzības procesos), tostarp gadījumos, ja pamatnostādnes ir paredzētas, galvenokārt, iestādēm.

Ziņošanas prasības

3. Saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1093/2010 16. panta 3. punktu kompetentajām iestādēm līdz 09.01.2017 jāpaziņo EBI, vai tās ievēro vai paredz ievērot šīs pamatnostādnes, vai jānorāda to neievērošanas iemesli. Ja šajā termiņā nebūs saņemts šāds paziņojums, EBI uzskatīs, ka kompetentās iestādes šos ieteikumus neievēro. Paziņojumi jāiesniedz, nosūtot EBI tīmekļa vietnē pieejamo veidlapu uz e-pasta adresi compliance@eba.europa.eu ar norādi „EBI/GL/2016/05”. Paziņojumus nosūta personas, kas ir pilnvarotas kompetento iestāžu vārdā ziņot par prasību izpildi. Par jebkurām izmaiņām atbilstības statusā arī ir jāziņo EBI.
4. Paziņojumus publicēs EBI tīmekļa vietnē saskaņā ar 16. panta 3. punktu.

¹ Ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1093/2010 (2010. gada 24. novembris), ar ko izveido Eiropas Uzraudzības iestādi (Eiropas Banku iestādi), tiek grozīts Lēmums Nr. 716/2009/EK un atcelts Komisijas Lēmums 2009/78/EK (OV L331, 15.12.2010., 12.lpp).

2. Priekšmets, piemērošanas joma, adresāti un definīcijas

2.1 Priekšmets

5. Šajās pamatnostādnēs saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 537/2014 12. panta 2. punktu ir precizētas prasības efektīva dialoga izveidei starp kompetentajām iestādēm, kas uzrauga kredītiestādes (turpmāk attiecīgi "kompetentās iestādes" un "kredītiestādes"), no vienas puses, un obligātajiem revidentiem un revīzijas uzņēmumiem, kuri veic obligāto revīziju šajās iestādēs, no otras puses (turpmāk "revidenti").
6. Šo pamatnostādņu mērķis ir atvieglot kredītiestāžu uzraudzības pienākuma izpildi, veicinot efektīvu komunikāciju starp kompetentajām iestādēm un revidentiem.

2.2 Piemērošanas joma

7. Šīs pamatnostādnēs attiecas uz komunikāciju starp kompetentajām iestādēm, kuru uzdevums ir uzraudzīt kredītiestādes, un revidentiem, kas veic obligāto revīziju šajās kredītiestādēs.
8. Pamatnostādnēs jo īpaši attiecas uz komunikāciju starp kompetento iestādi un kredītiestādes revidentu vai grupas revidentu (ar konkrētu kredītiestādi saistīta komunikācija, kā aprakstīts 5. iedaļā) un uz kolektīvu komunikāciju starp kompetentajām iestādēm un revidentiem (kolektīva komunikācija, kā aprakstīts 6. iedaļā).
9. Šīs pamatnostādnēs neskar Direktīvas 2013/36/ES³ 63. panta 1. punktā un Regulas (ES) Nr. 537/2014 12. panta 1. punktā minēto revidentu "pienākumu ziņot".

2.3 Adresāti

10. Šīs pamatnostādnēs ir adresētas Regulas (ES) Nr. 1093/2010 4. panta 2. punkta i) apakšpunktā minētajām kompetentajām iestādēm.

² Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 16. aprīļa Regula (ES) Nr. 537/2014 par īpašām prasībām attiecībā uz obligātajām revīzijām sabiedriskas nozīmes struktūrās un ar ko atceļ Komisijas Lēmumu 2005/909/EK (OV L 158, 27.5.2014., 77. lpp.).

³ Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 26. jūnija Direktīva 2013/36/ES par piekļuvi kredītiestāžu darbībai un kredītiestāžu un ieguldījumu brokeru sabiedrību prudenciālo uzraudzību, ar ko groza Direktīvu 2002/87/EK un atceļ Direktīvas 2006/48/EK un 2006/49/EK (OV L 176, 27.6.2013., 338. lpp.).

2.4 Definīcijas

11. Ja nav norādīts citādi, Direktīvā 2006/43/EK⁴, Regulā (ES) Nr. 537/2014 un Direktīvā 2013/36/ES izmantotajiem un definētajiem terminiem ir tāda pati nozīme šajās pamatnostādnēs. Šajās pamatnostādnēs piemēro šādas definīcijas.

Padziļināta komunikācija	Komunikācija, ko veic 22. un 23. punktā minētajos gadījumos un kas notiek biežāk, ir formālāka un/vai tiek vairāk dokumentēta, lai iegūtu pilnīgāku izpratni par situāciju kredītiestādē gadījumos, kad tiek piemēroti vai ir vajadzīgi pastiprināti uzraudzības pasākumi.
Būtiska informācija	Informācija, kas iegūta, veicot kredītiestādes uzraudzību vai obligāto revīziju, un kas varētu mainīt vai ietekmēt tās kompetentās iestādes vai revidenta vērtējumu vai lēmumu, kurš izmanto šo informāciju savu pienākumu izpildes nolūkā.
Ar konkrētu kredītiestādi saistīta informācija	Informācija, kas attiecas uz atsevišķu kredītiestādi.
Ar konkrētu nozari saistīta informācija	Informācija, kas attiecas uz kredītiestādes nozari kopumā vai uz nozares daļu.
Kompetenta persona	Persona, kas strādā kompetentās iestādes vai revidenta labā un kam ir vajadzīgās tehniskās zināšanas, prasmes un pieredze, kura ir saistīta ar konkrētu diskutējamo jautājumu.
Informēta persona	Persona, kas strādā kompetentās iestādes vai revidenta labā un kam ir pietiekama un aktuāla informācija, kura attiecas uz kredītiestādes riska profilu, lielumu un darbības sarežģītību un ir saistīta ar konkrētu diskutējamo jautājumu.
Pilnvarota persona	Persona, kas strādā kompetentās iestādes vai revidenta labā un ir juridiski pilnvarota rīkoties to organizācijas vārdā, apmainoties ar informāciju un vajadzības gadījumā pieņemot atbilstošus lēmumus par konkrētu diskutējamo jautājumu.

⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 17. maija Direktīva 2006/43/EK, ar ko paredz gada pārskatu un konsolidēto pārskatu obligātās revīzijas, groza Padomes Direktīvu 78/660/EEK un Padomes Direktīvu 83/349/EEK un atceļ Padomes Direktīvu 84/253/EEK (OV L 157, 9.6.2006., 87. lpp.).

Uzraudzības grupas vadītājs	Kompetentās iestādes darbinieks, kas ir atbildīgs par kredītiestādes uzraudzībā iesaistītās uzraudzības grupas darba organizāciju un koordinēšanu.
Divpusēja tikšanās	Kompetentās iestādes un kredītiestādes revidenta tikšanās.
Trīspusēja tikšanās	Kompetentās iestādes, revidenta un kredītiestādes tikšanās.

3. Īstenošana

Piemērošanas datums

12. Šīs pamatnostādnes piemēro no 2017. gada 31. marta.

4. Vispārējie pamatprincipi, kas attiecas uz komunikāciju starp kompetentajām iestādēm un revidentiem

13. Par efektīvas savstarpējas komunikācijas izveidi saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 537/2014 12. panta 2. punkta pirmo daļu ir atbildīgas gan kompetentās iestādes, gan revidenti.
14. Komunikācijai, kas jāizveido starp kompetentajām iestādēm un revidentiem, būtu jābūt atklātai un konstruktīvai, kā arī pielāgojamai neparedzētām nākotnes norisēm.
15. Kompetentajām iestādēm un revidentiem būtu jāizveido atbilstoši procesi un jābūt par tiem informētiem, lai veidotu un nodrošinātu efektīvu komunikāciju.
16. Kompetentajām iestādēm un revidentiem būtu jāsekmē savstarpējas izpratnes veidošana par saviem uzdevumiem un pienākumiem.
17. Pusēm būtu jāpilda katrai savi pienākumi, un viena puse nedrīkstētu izmantot otras puses darbu, lai aizstātu savu darbu. Galvenajam informācijas avotam pušu darbā būtu jāpaliek uzraudzītajai kredītiestādei.
18. Efektīvai komunikācijai starp kompetentajām iestādēm un revidentiem būtu jāatvieglo tādas informācijas apmaiņa par kredītiestādi, kas attiecas uz kompetento iestāžu un revidentu funkcijām. Apmainoties ar informāciju, būtu jāņem vērā kompetento iestāžu un revidentu atšķirīgie pienākumi, kas izriet no to atšķirīgā funkciju loka un nolūka.
19. Uz jebkuru informācijas apmaiņu, kas notiek kompetento iestāžu un revidentu komunikācijas laikā, attiecas Direktīvas 2013/36/ES VII sadaļas 1. nodaļas II iedaļā minētās konfidencialitātes prasības, un saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 537/2014 12. panta 3. punktu gadījumos, kad revidenti labticīgi izpauž kompetentajām iestādēm jebkuru informāciju, kas atklājusies šīs komunikācijas laikā, tie nepārkāpj informācijas izpaušanas ierobežojumus, kuri noteikti līgumos vai tiesību aktos.
20. Kompetentajām iestādēm komunikācijā ar revidentiem būtu jāievēro samērīga pieeja un resursi jāizmanto lietderīgi, lai veidotu efektīvu komunikāciju.
21. Samērīga pieeja šo pamatnostādņu piemērošanā nozīmē, ka būtu jācenšas saskaņot pamatnostādņu 5. un 6. iedaļā minētos kompetento iestāžu un revidentu komunikācijas elementus (informācijas apmaiņas saturu, komunikācijas veidu, komunikācijas dalībniekus, komunikācijas biežumu un laiku, kolektīvo komunikāciju ar revidentiem) ar kredītiestādes

lielumu, iekšējo organizāciju un tās darbības veidu, apjomu un sarežģītību, lai efektīvi sasniegtu šo pamatnostādņu mērķi.

22. Konkrēti, būtu jāveic padziļināta komunikācija ar revidentiem, kas veic revīziju Direktīvas 2013/36/ES 131. pantā minētajās kredītiestādēs (globālās sistēmiski nozīmīgās iestādēs (G-SNI)⁵ un citās sistēmiski nozīmīgās iestādēs (C-SNI)⁶), kā arī citās kredītiestādēs, kuras noteikušas kompetentās iestādes, pamatojoties uz kredītiestāžu lieluma, iekšējās organizācijas un to darbības veida, apjoma un sarežģītības novērtējumu.
23. Kompetentajām iestādēm turklāt būtu pastāvīgi jāvērtē, vai kredītiestāžu revidentiem nav jāpiemēro padziļināta komunikācija, piemēram, šādos *ad hoc* vai potenciālu problēmjautājumu gadījumos:
- neseni svarīgi uzraudzības novērtējuma vai obligātās revīzijas konstatējumi;
 - nesenās norises, kas var mainīt riska novērtējumu vai kredītiestādei piemērojamo uzraudzības pasākumu līmeni;
 - kredītiestādes obligātās revīzijas veikšanai ieceltā revidenta maiņa (tostarp gadījumi, kad kredītiestāžu obligāto revīziju tirgū ienāk jauns revidents);
 - revidenta atstādināšana vai atkāpšanās revīzijas uzdevuma veikšanas laikā.

⁵ Komisijas 2014. gada 8. oktobra Deleģētā regula (ES) Nr. 1222/2014, ar ko papildina Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2013/36/ES attiecībā uz regulatīvajiem tehniskajiem standartiem par metožu noteikšanu globāli sistēmiski nozīmīgu iestāžu identificēšanai un par globāli sistēmiski nozīmīgu iestāžu apakšskategoriju definēšanu (OV L 330, 15.11.2014., 27. lpp.).

⁶ EBI pamatnostādnes par kritērijiem, lai noteiktu Direktīvas 2013/36/ES 131. panta 3. punkta piemērošanas nosacījumus saistībā ar citām sistēmiski nozīmīgām iestādēm (C-SNI) (EBI/PN/2014/10).

5. Komunikācija starp kompetentajām iestādēm un kredītiestāžu revidentiem

Informācijas apmaiņas saturs

1. princips. Informācijai, ar kuru puses apmainās, būtu jāattiecas uz abu pušu pienākumiem, ņemot vērā informācijas būtiskumu.

24. Kompetentajām iestādēm kopīgi ar revidentiem būtu jāapzina kompetentajām iestādēm un revidentiem kopējas interešu jomas, kurās apmaiņa ar attiecīgu informāciju var atvieglot uzraudzības pienākuma izpildi un, iespējams, ietekmēt obligāto revīziju.

25. Apsverot informācijas apmaiņas saturu, pienācīga uzmanība būtu jāpievērš informācijas būtiskumam, tostarp iespējamajam nozīmīgumam un ietekmei uz kredītiestādes uzraudzību un obligāto revīziju.

26. Informācijas apmaiņa var ietvert informāciju, kas attiecas uz:

- a. konkrētu kredītiestādi,
- b. konkrētu nozari,
- c. pašreizējiem jautājumiem,
- d. jauniem jautājumiem.

27. Šo pamatnostādņu pielikumā ir sniegts neizsmeļošs to jomu un jautājumu saraksts, par kuriem kompetentās iestādes un revidenti varētu apmainīties ar informāciju.

28. Lai veicinātu efektīvu komunikāciju un informācijas apmaiņu, kompetentajām iestādēm, ja iespējams, būtu jā sagatavo diskutējamo jautājumu saraksts. Kompetentajām iestādēm pirms komunikācijas būtu jā konsultējas ar revidentiem par šā saraksta piemērotību un jā cenšas iesaistīt revidentus tā veidošanā.

2. princips. Kompetentajām iestādēm būtu jā lūdz, lai revidenti sniedz informāciju par visiem jautājumiem, kas attiecas uz kredītiestādes uzraudzību.

29. Prasītā informācija var ietvert informāciju, kas saistīta ar veiktajām revīzijas procedūrām, iegūtiem attiecīgiem revīzijas pierādījumiem un revidentu secinājumiem, ja kompetentā iestāde uzskata, ka šī informācija var atvieglot uzraudzības pienākumu izpildi.

30. Attiecīga informācija ir informācija un zināšanas, kas iegūtas, veicot obligāto revīziju, un ir saistītas, bet neaprobežojas ar šādām jomām, kuras sīkāk aprakstītas šo pamatnostādņu pielikumā, par katru jomu sniedzot neizsmeļošu problēmjaudājumu sarakstu:
- a. ārējā vide un kredītiestādes riska profils,
 - b. korporatīvā pārvaldība un iekšējās kontroles pasākumi,
 - c. kredītiestādes spēja turpināt darbību,
 - d. revīzijas pieeja,
 - e. finanšu pārskati, aktīvu un saistību novērtēšana un informācijas atklāšana,
 - f. revīzijas ziņojums un revidentu komunikācija ar kredītiestādes vadības struktūru, augstāko vadību vai revīzijas komiteju, vai struktūru, kas kredītiestādē pilda līdzvērtīgas funkcijas, par svarīgiem jautājumiem saistībā ar finanšu pārskatu un kontroles funkcijām,
 - g. veikto revīzijas procedūru galvenie konstatējumi un secinājumi.
31. Ja tiek piemērota padziļināta komunikācija, kompetentajām iestādēm būtu jāapspiež ar revidentiem vismaz revīzijas pieeja, revīzijas ziņojums un revidentu komunikācija ar kredītiestādes vadības struktūru, augstāko vadību vai revīzijas komiteju, vai struktūru, kas kredītiestādē pilda līdzvērtīgas funkcijas, par svarīgiem jautājumiem saistībā ar finanšu pārskatu un kontroles funkcijām, tostarp revīzijas ziņojumu un papildu ziņojumu revīzijas komitejai, kuri minēti attiecīgi Regulas (ES) Nr. 537/2014 10. un 11. pantā un sīkāk aprakstīti šo pamatnostādņu pielikumā. Apspiežot revīzijas pieeju, kompetentās iestādes var ņemt vērā ar kredītiestādes uzraudzību saistītus konstatējumus un secinājumus.

3. princips. Kompetentajām iestādēm būtu jāsniedz revidentiem informācija par visiem jautājumiem, kas attiecas uz kredītiestādes obligāto revīziju.

32. Attiecīga informācija, ar kuru kompetentajām iestādēm un revidentiem būtu jāapmainās, ietver problēmjaudājumus, kas atklājas uzraudzības procesa laikā un kas, pēc kompetentās iestādes ieskatiem, varētu attiekties uz kredītiestādes obligāto revīziju.
33. Attiecīga informācija ir informācija un zināšanas, kas iegūtas uzraudzības procesa laikā un ir saistītas, bet neaprobežojas ar šādām jomām, kuras sīkāk aprakstītas šo pamatnostādņu pielikumā, par katru jomu sniedzot neizsmeļošu problēmjaudājumu sarakstu:
- a. ārējā vide un kredītiestādes riska profils,
 - b. korporatīvā pārvaldība un iekšējās kontroles pasākumi,
 - c. kredītiestādes spēja turpināt darbību,

- d. finanšu pārskati, aktīvu un saistību novērtēšana un informācijas atklāšana,
 - e. uzraudzības novērtējumi un darbības.
34. Papildus kompetentās iestādes var informēt revidentus par visiem pašreizējiem vai jauniem problēmjautājumiem, kas ietekmē kredītiestādes nozari, piemēram, regulējuma izmaiņām vai makroekonomiskajām norisēm, un par kredītiestādes nozarē veikto tematisko un salīdzinošo izvērtējumu rezultātiem.

Komunikācijas veidi

4. princips. Efektīva komunikācija starp kompetentajām iestādēm un revidentiem būtu jāveido, izmantojot atbilstošus komunikācijas kanālus.

35. Komunikācijas veidus var iedalīt šādās plašās kategorijās:

- rakstveida (piemēram, izmantojot e-pastu vai faksu) un mutiska (tikšanās klātienē vai attālināta komunikācija, piemēram, pa tālruni),
 - regulāra (piemēram, revīzijas ziņojumi) un *ad hoc* komunikācija (piemēram, jaunu noteikumu teksts).
36. Rakstveida komunikācija būtu jāizmanto gadījumos, kad jānodrošina skaidrība vai jā saglabā pieraksti par komunikāciju. Kompetentajām iestādēm būtu jāapsver rakstveida komunikācijas izmantošanas iespēja gadījumos, kad komunikācija attiecas uz šādiem jautājumiem:
- revīzijas ziņojums un revidentu komunikācija ar kredītiestādes vadības struktūru, augstāko vadību vai revīzijas komiteju, vai struktūru, kas kredītiestādē pilda līdzvērtīgas funkcijas, par svarīgiem jautājumiem saistībā ar finanšu pārskatu un kontroles funkcijām,
 - veikto revīzijas procedūru un uzraudzības procesu konstatējumi un secinājumi,
 - sarežģīti tehniski jautājumi,
 - jauni problēmjautājumi,
 - regulējuma izmaiņas.
37. Kompetento iestāžu un revidentu klātienes tikšanās būtu jā rīko, lai sekmētu atklātu un efektīvu komunikāciju, jo īpaši gadījumos, kad tiek piemērota padziļināta komunikācija.

Komunikācijas dalībnieki

5. princips. Komunikācijā būtu jāpiedalās kompetentiem, informētiem un pilnvarotiem abu pušu pārstāvjiem.

38. Komunikācijas primārajiem dalībniekiem būtu jābūt uzraudzības grupas vadītājam un galvenajam revīzijas partnerim.
39. Gadījumos, kad komunikācija notiek starp citām personām, nevis uzraudzības grupas vadītāju un galveno revīzijas partneri, attiecīgajām pusēm bez nepamatotas kavēšanās būtu jāinformē uzraudzības grupas vadītājs un galvenais revīzijas partneris par diskutētajiem jautājumiem un komunikācijas rezultātu.
40. Kompetentajām iestādēm būtu jāizvērtē trīspusēju tikšanos lietderība, jo īpaši gadījumos, kad tiek piemērota padziļināta komunikācija. Veicot izvērtējumu, kompetentajām iestādēm būtu jāapsver, vai:
 - a. ir vajadzīgi kredītiestādes vadības struktūras, augstākās vadības vai revīzijas komitejas, vai struktūras, kas kredītiestādē pilda līdzvērtīgas funkcijas, skaidrojumi par konkrētu problēmjaudājumu, kuru paredzēts apspriest kompetento iestāžu un revidentu starpā;
 - b. ir vajadzīga kompetentās iestādes, revidenta un kredītiestādes darbību koordinēšana.
41. Ja tiek rīkotas trīspusējas tikšanās, tām jāpapildina divpusējās tikšanās. Trīspusējās tikšanās pēc vajadzības var piedalīties kredītiestādes revīzijas komitejas locekļi, iekšējie revidenti, eksperti attiecīgu kontroles pamatfunkciju jautājumos vai kredītiestādes vadības struktūras un augstākās vadības pārstāvji.
42. Ja kompetentā iestāde uzskata, ka tas atvieglotu uzraudzības pienākumu izpildi, un ar noteikumu, ka tiek ievēroti Savienības vai dalībvalstu tiesību aktos paredzētie nosacījumi par dienesta noslēpuma saglabāšanu, kompetentās iestādes uz tikšanos ar revidentiem var uzaicināt citas attiecīgas publiskas iestādes (piemēram, iestādes, kas ir atbildīgas par finanšu tirgu uzraudzību, revidentu darbības publisko pārraudzību vai kredītiestāžu neregulējumu) vai informēt šīs iestādes par diskusiju ar revidentiem rezultātiem.
43. Efektīvai komunikācijai starp kompetentajām iestādēm un revidentiem būtu jāietver atbilstošas garantijas komunikācijas nepārtrauktībai neatkarīgi no iesaistītā personāla mainības. Kompetentajām iestādēm būtu jāveic komunikācijas iekšējā uzskaitē, lai to darbinieku aizstājēji, kuri iepriekš piedalījušies komunikācijā, varētu iegūt pietiekamu informāciju par agrāk veikto komunikāciju. Šī informācija var ietvert:
 - a. komunikācijas protokolus vai protokolu kopsavilkumu,
 - b. galvenos diskutētos jautājumus,

- c. diskusiju secinājumus,
- d. turpmākās darbības.

Komunikācijas biežums un laiks

6. princips. Komunikācijai starp kompetentajām iestādēm un revidentiem būtu jābūt tik biežai, cik nepieciešams, lai nodrošinātu laicīgu apmaiņu ar attiecīgu informāciju.

- 44. Kompetentajām iestādēm būtu jānosaka piemērots biežums un laiks komunikācijai ar revidentiem, lai nodrošinātu laicīgu informācijas apmaiņu par attiecīgiem problēmjaudājumiem, ko puses apzinājušas, pildot savus pienākumus.
- 45. Kompetentajām iestādēm būtu jākonsultējas ar revidentiem par komunikācijas biežuma un laika piemērotību.
- 46. Komunikācija varētu notikt jebkurā uzraudzības procesu vai revīzijas procesu posmā, tostarp vienā vai vairākos šādos posmos:
 - a. uzraudzības pārbažu (klātienē un neklātienē) sagatavošanas un plānošanas laikā,
 - b. uzraudzības pārbažu (klātienē un neklātienē) veikšanas laikā,
 - c. pēc uzraudzības pārbažu (klātienē un neklātienē) pabeigšanas,
 - d. obligātās revīzijas sagatavošanas un plānošanas laikā,
 - e. pirms revīzijas ziņojuma parakstīšanas,
 - f. pēc revīzijas ziņojuma parakstīšanas.
- 47. Kompetentajām iestādēm būtu pastāvīgi jāizvērtē, vai nerodas jauni problēmjaudājumi, kuru dēļ būtu jāmaina komunikācijas biežums un laiks vai jāierosina *ad hoc* komunikācija. Tie var būt problēmjaudājumi, kas ietekmē visu kredītiestādes nozari vai tās daļu (piemēram, makroekonomiskie apstākļi), vai problēmjaudājumi, kas ietekmē konkrētu kredītiestādi (piemēram, uzraudzības procesu vai revīzijas procedūru laikā izdarīti konstatējumi vai gadījumi, kad par konkrētu jaudājumu ir vajadzīgi papildu skaidrojumi).
- 48. Ja tiek piemērota padziļināta komunikācija, vismaz reizi gadā būtu jārīko divpusēja tikšanās.

6. Kolektīva komunikācija starp kompetentajām iestādēm un revidentiem

7. princips. Kolektīvai komunikācijai starp kompetentajām iestādēm un revidentiem būtu jābūt tik biežai, cik nepieciešams, lai nodrošinātu laicīgu informācijas apmaiņu par problēmjautājumiem, kas attiecas uz uzraudzības pienākumu izpildi un kredītiestāžu obligāto revīziju.

49. Kompetentajām iestādēm un revidentiem kolektīvi (piemēram, revidentu grupai vai profesionālai struktūrai, kas pārstāv revidentus) būtu jācenšas panākt kopēju izpratni par pašreizējām un jaunām norisēm, kuras attiecas uz uzraudzības pienākumu izpildi un kredītiestāžu obligāto revīziju.
50. Kompetentajām iestādēm un revidentiem kolektīvi būtu jātiekas vismaz reizi gadā neatkarīgi no individuālajām tikšanās reizēm, kurās piedalās kompetentā iestāde un vienas vai vairāku kredītiestāžu revidents.
51. Komunikācija varētu notikt jebkurā uzraudzības procesu vai revīzijas procesu posmā, un kompetentajām iestādēm būtu jākonsultējas ar revidentiem par komunikācijas biežuma un laika piemērotību.
52. Šo pamatnostādņu pielikumā ir sniegts neizsmeļošs to jomu un problēmjautājumu saraksts, par kuriem kompetentās iestādes un revidenti vajadzības gadījumā kolektīvi varētu apmainīties ar informāciju.
53. Ja kompetentās iestādes uzskata, ka tas varētu atvieglot uzraudzības pienākumu izpildi, tās uz kolektīvo tikšanos var uzaicināt citas kompetentās iestādes, kas atbild par kredītiestāžu prudenciālo uzraudzību, vai attiecīgas publiskas iestādes (piemēram, iestādes, kas ir atbildīgas par finanšu tirgu uzraudzību vai revidentu darbības publisko pārraudzību) un asociācijas (piemēram, asociācijas, kas pārstāv banku, grāmatvedības vai revīzijas nozari) vai informēt šīs iestādes un asociācijas par diskusiju ar revidentiem rezultātiem.

Pielikums — jomas un problēmjasutājumi komunikācijai starp kompetentajām iestādēm un revidentiem

54. Šajā pielikumā sniegts saraksts, kurā ietvertas jomas un jautājumi, par kuriem varētu apmainīties ar informāciju starp kompetentajām iestādēm un kredītiestādes revidentiem vai revidentiem kolektīvi, pēc vajadzības, piemērojot šīs pamatnostādnes. Turpmāk minētie jautājumi ir sagrupēti pēc priekšmeta neatkarīgi no informācijas sniedzēja.

Ārējā vide un kredītiestādes riska profils

- a. Riska novērtējums un apjoms: kompetentās iestādes un revidentu novērtējumi, ņemot vērā ārējo vidi un kredītiestādes sniegumu, uzņēmējdarbības modeli, korporatīvo struktūru, riska koncentrāciju un vēlmi uzņemties risku (tostarp jebkuras izmaiņas).
- b. Regulējuma izmaiņas.
- c. Grāmatvedības un revīzijas standartu izmaiņas.
- d. Makroekonomiskā attīstība, kas ietekmē kredītiestādes nozari.

Korporatīvā pārvaldība un iekšējās kontroles pasākumi

- a. Kredītiestādes pārvaldes institūcijas kultūra, filozofija un darbības stils (tostarp korporatīvās pārvaldības kvalitāte un varas koncentrācija/dalīšana starp pārvaldes institūcijas dalībniekiem).
- b. Kredītiestādes vadības struktūras locekļu, augstākās vadības vai revīzijas komitejas, vai struktūras, kas kredītiestādē pilda līdzvērtīgas funkcijas, piemērotība svarīgiem jautājumiem, kas saistīti ar finanšu pārskatiem un kontroles funkcijām (tostarp vadības strukturālo iekšējo izmaiņu un organizācijas restrukturizācijas procesu īstenošanu).
- c. Revīzijas komitejas vai struktūras, kas kredītiestādē pilda līdzvērtīgas funkcijas, loma finanšu pārskatu procesa uzraudzībā.
- d. Revīzijas komitejas vai struktūras, kas kredītiestādē pilda līdzvērtīgas funkcijas, attiecību kvalitāte ar revidentiem.

- e. Novērojumi par iekšējām kontrolēm (piemēram, revidentu atzinums par aprakstu, kas iekļauts korporatīvās pārvaldes paziņojumā saskaņā ar 20. pantu Direktīvā 2013/34/ES⁷, par kredītiestādes iekšējās kontroles un riska pārvaldības sistēmu galvenajām iezīmēm saistībā ar finanšu pārskatu procesu, pārvaldības efektivitāti, kontroles vidi, kontroles pasākumu piemērošanu un uzraudzību, galveno kontroles funkciju kvalitāti un IT sistēmām), revidenta veikto iekšējās kontroles pārbaūžu rezultāti un to sekas audita pieejai (piemēram, to ietekme uz tiešās pārbaudes veikšanas apmēru un ekspertu izmantošanu obligātajā revīzijā).
- f. Ievērojamas nepilnības iekšējās kontroles procesos (piemēram, noteikti būtiski kontroles vājie punkti kredītiestādes finanšu pārskata procesos) un revidentu novērojumi par jautājumiem, kas ir svarīgi kredītiestādes vadības struktūras locekļu, augstākās vadības vai revīzijas komitejas, vai struktūras, kas kredītiestādē pilda līdzvērtīgas funkcijas, locekļu pienākumu izpildei, pārbaugot kredītiestādes stratēģisko virzienu vai kredītiestādes pienākumus saistībā ar pārskatatbildību. Tas var ietvert, vajadzības gadījumā, revidenta novērojumus par iekšējās revīzijas funkcijas, riska pārvaldības funkcijas un atbilstības funkcijas efektivitāti (tostarp krāpšanas risku novērtējumu, jo īpaši iekšējās kontroles vājo punktu dēļ).

Kredītiestādes spēja turpināt darbību

- a. Novērtējums par riskiem saistībā ar kredītiestādes nepārtrauktu funkcionēšanu, tostarp kapitāla pietiekamības riskiem (tādiem kā kredītriskam, tirgus un darbības riskam, kā arī minimālajām prasībām pašu kapitālam un attiecināmajām saistībām vai *MREL*), liela riska darījumiem, sviras rādītājiem, likviditātes un finansējuma riskiem.
- b. Novērojumi attiecībā uz jebkurām jomām saistībā ar potenciālo reputācijas risku un risku no kredītiestādes neatbilstības attiecīgajām juridiskajām prasībām (tostarp būtisku faktisku vai potenciālu tiesvedību un juridiskajiem strīdiem).

Revīzijas pieeja

- a. Obligātās revīzijas plānošanas un veikšanas būtiskums.
- b. Ārējo ekspertu izmantošana obligātajā revīzijā.
- c. Iekšējo revidentu darba izmantošana obligātajā revīzijā.
- d. Grāmatvedības politiku un to izmaiņu piemērošana.
- e. Potenciālās vadības neobjektivitātes avoti.

⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2013/34/ES (2013. gada 26. jūnijs) par noteiktu veidu uzņēmumu gada finanšu pārskatiem, konsolidētajiem finanšu pārskatiem un saistītiem ziņojumiem, ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2006/43/EK un atceļ Padomes Direktīvas 78/660/EEK un 83/349/EEK (OV L 182, 29.6.2013., 19.lpp.)

- f. Identificētās ievērojamā riska jomas.
- g. Revidenta veiktais konkrētais darbs pie konkrētiem darījumiem (kur arī var būt nepieciešams izmantot ekspertus).
- h. Obligātās revīzijas laikā sastaptās ievērojamās grūtības (tostarp nesaskaņas starp revidentiem un kredītiestādes vadības struktūras locekļiem, augstāko vadību vai revīzijas komiteju, vai struktūras, kas kredītiestādē pilda līdzvērtīgas funkcijas, locekļiem).
- i. Apstākļi, kas noveduši pie ievērojamām izmaiņām revīzijas plānošanā.

Finanšu pārskati, aktīvu un saistību novērtēšana un informācijas atklāšana

- a. Viedokļi un vērtējumi par galvenajām riska jomām un pieņēmumiem, tostarp ievērojamiem darījumiem un novērtējumiem (piemēram, neatmaksātu aizdevumu noteikumu aplēšu un finanšu instrumentu vērtējumu jomā).
- b. Grāmatvedības prakses un jomas, kas ietver ievērojamu aplēses nenoteiktības pakāpi (piemēram, neatmaksātu aizdevumu noteikumu aplēšu un finanšu instrumentu vērtējumu jomā).
- c. Būtiskas grāmatvedības aplēses un norādījumi uz vadības neobjektivitāti:
 - i. ja kredītiestāde nepārtraukti lieto vērtējumus, kas uzrāda optimisma vai pesimisma modeli pieņemamo vērtējumu diapazonā vai citas norādes par iespējamo vadības neobjektivitāti, vai
 - ii. ja kredītiestāde uzņemas darījumus, lai sasniegtu noteiktu grāmatvedības vai regulējuma rezultātu, tādu, ka grāmatvedības vai regulējuma attieksme ir tehniski pieņemama, bet tā aizsedz darījuma būtību.
- d. Obligātās revīzijas laikā noteiktā nepatiesā informācija finanšu pārskatos (labota un nelabota) un revidentu novērtējums attiecībā uz to.
- e. Informācijas atklāšanas finanšu pārskatos atbilstība un ticamība, ņemot vērā obligātās ziņošanas prasības un riskus, darījumus, vērtējumus un pieņēmumus, kas apspriesti pašreizējās un iepriekšējās sanāksmēs.

Revīzijas ziņojums un revidentu komunikācija ar kredītiestādes vadības struktūru, augstāko vadību vai revīzijas komiteju, vai struktūru, kas kredītiestādē pilda līdzvērtīgas funkcijas, par svarīgiem jautājumiem saistībā ar finanšu pārskatu un kontroles funkcijām

- a. Revīzijas ziņojums, kas minēts Regulas (ES) Nr. 537/2014 10. pantā.
- b. Papildu ziņojums revīzijas komitejai, kas minēts Regulā (ES) Nr. 537/2014 11. pantā.

Veikto revīzijas procedūru galvenie konstatējumi un secinājumi

- a. Jautājumi, kas ir noteikti obligātajā revīzijā un paziņoti kredītiestādes vadības struktūrai, augstākajai vadībai vai revīzijas komitejai, vai struktūrai, kas kredītiestādē pilda līdzvērtīgas funkcijas, tādi kā nepilnības iekšējā kontrolē, kuriem pēc revidenta profesionālā vērtējuma vadībai vajadzētu pievērst uzmanību.
- b. Būtiski jautājumi, kas plaši apspriesti ar kredītiestādes vadības struktūru, augstāko vadību vai revīzijas komiteju, vai struktūru, kas kredītiestādē pilda līdzvērtīgas funkcijas.

Uzraudzības novērtējumi un darbības

- a. Kredītiestādei uzliktie uzraudzības pasākumi.
- b. Problēmjaucājumi, kas izriet no konkrētas kredītiestādes jaunākajiem uzraudzības riska novērtējumiem un pārskatiem (piemēram, uzraudzības pārbaudes un novērtēšanas procesā vai *SREP*⁸).
- c. Rezultāti tematiskajiem pārbaudēm un līdzīgu pazīmju grupas pārbaudēm, ko veikusi kompetenta iestāde visā kredītiestādes nozarē.
- d. Novērojumi, kas izriet no kredītiestādes regulatīvās ziņošanas, tostarp par regulatīvo kapitālu.
- e. Atbilstība būtiskajām juridiskajām un prudenciālajām prasībām.

Citi

- a. Iepriekšējos gados un sanāksmēs apspriestie jautājumi, ja tos vēl aizvien uzskata par būtiskiem.
- b. Jautājumi saistībā ar obligātajai revīzijai nozīmētā revidenta iecelšanu, maiņu, atlaišanu vai aiziešanu pensijā.
- c. Papildu jautājumi, kas izriet no obligātās revīzijas, piemēram, jautājumi, kas izriet no esošām vai jaunām prasībām, kas paredzētas Savienības vai valsts likumos.
- d. Atgriezeniskā saite par saziņas kvalitāti starp kompetentām iestādēm un revidentiem un veidiem, kā saziņu uzlabot.

⁸ EBI pamatnostādnes (EBI/PN/2014/13), kas izdotas saskaņā ar Direktīvas 2013/36/ES 107. panta 3. punktu.